

Nr 190.

Av herr Hedlund i Östersund och Ericson i Boxholm, om
*ändring av fattigvårdslagens bestämmelse rörande skyldig-
heten för vistelsekommunen att själv vidkännas vissa kost-
nader.*

I lagen om fattigvården den 14 juni 1918 har såsom huvudregel uppställts, att fattigvårdssamhälle, som enligt 1 § lämnat fattigvård åt någon, vilken har hemortsrätt inom annat samhälle, har rätt att av detta senare erhålla ersättning för den lämnade fattigvården. Det enda undantaget från denna princip har lagfästs uti 50 § 2 mom. fattigvårdslagen, som lyder:

»Ersättning enligt 1 mom. utgår ej för fattigvård, som bestått i bekostande åt skolbarn av kläder, underhåll eller annat, som avser att sätta dem i tillfälle att begagna skolundervisningen,

läkar- eller förlossningshjälp eller medicin, då hjälpen eller medicinen lämnats annorledes än i förening med vård å anstalt eller begravningshjälp.»

Fattigvårdslagstiftningskommittén har såsom motivering för detta stadgande anfört följande:

»Genom att införa ett stadgande, enligt vilket kostnaden för understöd av nu angivna slag undantages från ersättning, skulle tydligen ett stort antal tvisteämnen mellan kommunerna röjas ur vägen, och stadgandet skulle alltså komma att få en väsentlig betydelse med hänsyn till minskande av fattigvårdsprocesserna mellan kommunerna. Även om utvägar ej saknas att med andra medel minska antalet av dessa tvister, torde dock intet medel vara så effektivt som att låta vistelsekommunen själv vidkännas dylika tillfälliga kostnader. Kommittén har ej kunnat göra undersökning om de utgifter, som förorsakats av de ovan angivna understödsfallen, en sådan skulle stött på alltför stora svårigheter. Men det torde såsom visst kunna antagas, att vårdkostnadens belopp varit jämförelsevis ringa i varje särskilt fall. Någon större förskjutning av fattigvårdstungan torde alltså ej behöva befaras genom ett dylikt stadgande. I den mån en förskjutning kommer att äga rum, faller den ökade bördan på städer och köpingar, i vilka det relativt största antalet av understödstagare från annan kommun befinner sig. Mot en förskjutning i denna riktning synas emellertid ej några större betänkligheter böra möta, då i förhållande till den ekonomiska bärkraften stadskommunernas utgifter för fattigvården i allmänhet äro väsentligt lägre än landskommunernas. Med

en begränsning till ovan angivna fall torde man ej behöva befara, att vistelsekommunen skall undandraga sig att lämna erforderlig hjälp eller att söka skjuta detta åläggande över på annan kommun. Medel till motverkande av försök i sådan riktning finnas för övrigt i fattigvårdssökandens besvärsmått samt i myndigheternas rätt och skyldighet att vid behov ingripa. Fördelen av att genom ett sådant stadgande kunna väsentligt inskränka fattigvårdstvisternas antal torde därför här få vara avgörande.

Ifråga om vad som skall inbegripas under sådan tillfällig fattigvård har kommittén i främsta rummet upptagit bekostande åt skolbarn av kläder, underhåll eller annat, som avser att sätta dem i tillfälle att begagna skolundervisningen; redan enligt nu gällande stadganden torde ersättning för denna utgift, som närmast hänför sig till 5 § fattigvårdsförordningen, jämförd med 49 § folkskolestadgan, mera sällan utgå. Vidare har upptagits läkarhjälp, medicin, förlossningshjälp och begravningskostnad. Även om läkarhjälp och medicin förekommit vid upprepade tillfällen, torde det vara lämpligt att utesluta kostnaden härför från ersättning.»

Erfarenheten under de nio år, fattigvårdslagen numera varit i tillämpning, synes oss icke hava infriat de förhoppningar om minskning i fattigvårdsprocessernas antal, som av fattigvårdslagstiftningskommittéerade förutsattes genom införande av ovan nämnda undantagsbestämmelse. Då en vistelsekommuns fattigvårdsstyrelse lämnat fattigvård åt en hjälpbehövande sker detta i allmänhet i form av ett visst kontant bidrag. I ett stort antal fall gör hemortskommunen, då krav anställts, invändning om att viss del av detta understöd utgått till läkarhjälp, medicin eller kläder eller annat dylikt för skolbarn, eller framställer i fattigvårdsmålet anhållan om utredning, huruvida icke så varit förhållandet. En i många fall dyrbar undersökning genom vederbörande landsfiskals eller fattigvårdskonsulents försorg blir följden, och myndigheterna besväras över hövan.

Även om denna undantagsbestämmelse sålunda i viss mån motverkar fattigvårdsprocesser, torde den dock i andra fall direkt uppfordra till dylika och därjämte försvåra och fördröja utredningen såväl mellan de särskilda fattigvårdsstyrelserna som då krav anhängiggjorts hos länsstyrelsen.

I ett annat avseende synes oss denna undantagsbestämmelse i vad den avser läkarhjälp och medicin vara till enbar skada, nämligen då det gäller understödstagaren själv. Klart är, att en fattigvårdsstyrelse blir synnerligen betänksam och ovillig att utgiva fattigvård till en hjälpbehövande, då ersättning för vården icke kan erhållas av hemortskommunen eller staten. Det förekommer ofta, att en fattigvårdsstyrelse först efter starka påtryckningar lämnar den läkarhjälp och medicin, som ansetts nödig. Vederbörande hjälpbehövande har till och med nödgats vända sig till länsstyrelsen för att genom dess försorg få åläggande för fattigvårdsstyrelsen att bekosta läkarvård och medicin, och en dyrbar tid har därigenom förlorats till skada för den hjälpbehövande. Dessa kostnader kunna numera bliva ganska betungande

för en kommun, t. ex. då den hjälpbövande måste hava insulinbehandling varje vecka eller annan dylik fortgående behandling och medicin.

Något starkare skäl, som torde motivera bibehållande av ifrågavarande nu angivna undantagsbestämmelse, synes enligt vårt förmenande icke förefinnas, och få vi av denna anledning hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i fattigvårdslagen, att fattigvård, som bestått i bekostande åt skolbarn av kläder, underhåll eller annat, som avser att sätta dem i tillfälle att begagna skolundervisningen samt läkar- eller förlossningshjälp eller medicin, då hjälpen eller medicinen lämnats annorledes än i förening med vård å anstalt, jämväl skall ersättas av hemortskommunen, samt i de fall, då 60 § är tillämplig, av staten.

Därjämte hemställes,

att härav påkallade lagändringar utformas av vederbörande utskott.

Stockholm den 20 januari 1928.

Verner Hedlund.

F. O. Ericson,
Boxholm.

